

מסכת אבות

פרק ג'

א. עֲקָבִיא בֶן מַהְלָלִיאוֹ אָמֵר, הַסְּתָכֵל בְּשֶׁלֶשׁ דָּבָרִים וְאֵי אַתָּה
בָּא לִידֵי עֲבָרָה. דַע מַאיָן בָּאת, וְלֹאָנוּ אַפָּה הַוְלָה, וְלֹפֶנִי מֵאַפָּה
עַתִּיד לְפָנֵינוּ דִין וְחַשְׁבוֹן. מַאיָן בָּאת, מַטְפָה שְׁרוֹחָה, וְלֹאָנוּ אַפָּה הַוְלָה,
לְמִקְומֵם עַפְרָה רַמָּה וְתוֹלָעָה. וְלֹפֶנִי מֵאַפָּה עַתִּיד לְפָנֵינוּ דִין וְחַשְׁבוֹן,
לְפָנִי מֶלֶךְ מֶלֶכי הַמֶּלֶכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא:

ב. רַبִּי חַנִּינָא סָגוּן הַכּוֹנִים אָמֵר, הַנֵּי מַתְפֵלֵל בְּשֶׁלׁוֹמָה שֶׁל מֶלֶכּוֹת,
שָׁאַלְמַלְאָא מֹרְאָה, אִישׁ אֶת רַעַהוּ חַיִים בְּלֹעוֹ. רַבִּי חַנִּינָא בֶן פְּרַדְיוֹן
אָמֵר, שְׁנִים שְׁיוֹשְׁבִין וְאֵין בֵּינֵיכֶם דָּבָרִי תֹּרָה, הָרִי זֶה מוֹשֵׁב
לִצְים, שְׁגָאָמֵר (תְּהִלִּים א) וּבָמוֹשֵׁב לִצְים לֹא יָשֵׁב. אָבֵל שְׁנִים
שְׁיוֹשְׁבִין וַיֵּשׁ בֵּינֵיכֶם דָּבָרִי תֹּרָה, שְׁכִינָה שְׁרוֹחָה בֵּינֵיכֶם, שְׁגָאָמֵר
(מלacci ג) אָז נְדָבָרִי יָרָא יְהִי אִישׁ אֶל רַעַהוּ וַיַּקְשֵׁב יְהִי וַיַּשְׁמַע וַיַּכְתֵּב
סִפְרָ זְכָרוֹן לְפָנָיו לִירָא יְהִי וְלֹחַשְׁבֵי שְׁמוֹ. אֵין לֵי אֶלָּא שְׁנִים, מִפְנִין
שְׁאָפָלוּ אֶחָד שְׁיוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, שַׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קֹובֵעַ לוּ
שְׁכָר, שְׁגָאָמֵר (aicah ג) יָשֵׁב בְּדַד וְיַדָּם כִּי גַּטֵּל עַלְיוֹן:

ג. רבי שמעון אומר, שלשה שאכלו על שלחו אחד ולא אמרו עליו דברי תורה,أكلו מזבח מתים, שנאמר (ישעה כח) כי כל שלחות מלאו קיא צאה בלי מקום. אבל שלשה שאכלו על שלחו אחד ואמרו עליו דברי תורה,أكلו משלהנו של מקום ברוך הוא, שנאמר (יחזקאל מא) וידבר אליו זה השלחו אשר לפניהם:

ד. רבי חנינא בנו חכינאי אומר, הנעור בלילה והמהלך בהרחה ייחידי ומהפנה לבו לבטלה, הרי זה מתחיב בנטשו:

ה. רבי נחוניא בנו הקנה אומר, כל המקביל עליו על תורה, מעבירין ממנה על מלכות ועל קרה הארץ. וכל הפורק ממנה על תורה, נותניין עליו על מלכות ועל דרך הארץ:

ו. רבי חלפתא בנו דוסא איש כפר חנינה אומר, שעשרה ישושבין ועושים ב תורה, שכינה שרכינה ביןיהם, שנאמר (תהלים פב) אליהם נצב בעדר אל. ומפניו אפלוי חמשה, שנאמר (עמוס ט) ואגדתו על הארץ יסדה. ומפניו אפלוי שלשה, שנאמר (תהלים פב) בקרב אליהם ישפט. ומפניו אפלוי שניים, שנאמר (מלachi ג) אז נזכר יראי ה' איש אל רעהו ויקשבד ה' ויישמע וגוז. ומפניו אפלוי אחד, שנאמר (שמות כ) בכל המקום אשר אזכיר את שמיABA אליך וברכתיך:

ג. רבי אלעזר איש ברתומא אומר, פון לו משלו, שאפה ושלך
שלו. וכן בזוד הוא אומר (דברי הימים א כט) כי מפקה הפל ומידה
נתפו לך. רבי שמעון אומר, מהלך בזרע ושונה, ומפסיק ממשנתו
ואומר, מה נאה אילו זה ומה נאה ניר זה, מעלה עליו הכתוב כאלו
מתחיב בנפשו:

ה. רבי דוסטאי ברבי ינאי משום רבי מאיר אומר, כל השוכן
דבר אחד ממשנתו, מעלה עליו הכתוב כאלו מתחיב בנפשו,
שנאמר (דברים ד) רק השמר לך ושמר נפשך מאי פון תשבח את
הדברים אשר ראו עיניך. יכול אפילו תקפה עליו ממשנתו, תלמוד
לומר (שם) לפניהם מלכבה כל ימי חייך, לא אין מתחיב בנפשו
עד ישיב ויסירם מלבו:

ט. רבי חנינא בן דוסא אומר, כל שיראת חטא קודמת לחכמו,
חכמו מתקימת. וכל שכחמו קודמת ליראת חטא, אין חכמו
מתקימת. הוא היה אומר, כל שמעשו מרביין מהכמו, חכמו
מתקימת. וכל שכחמו מרבה ממעשיו, אין חכמו מתקימת:

י. הוא היה אומר, כל שרוט הבריות נזהה הימנו, רוח המקום
נזהה הימנו. וכל שאין רוח הבריות נזהה הימנו, אין רוח המקום
נזהה הימנו. רבי דוסא בן הרכינס אומר, שנה של שחרית, וניה של

אחרים, ושיחת הילדים, וישיבת בתי כנסיות של עמי הארץ,
מושיאין את האדם מן העולם:

יא. רבינו אלעזר המודעי אומר, מהלך את הקדושים, והמבהאת את
המודדות, והמלבין פניו חברו ברבים, והperf בריתו של אברהם
אבינו עליו השלום, ומהגלה פנים בתורה שלא כהלכה, אף על פי
שיש בידו תורה ומעשים טובים, אין לו חלק לעולם הבא:

יב. רבינו ישמעאל אומר, הו קל בראש, ונום לתשורת, והוו
מקבל את כל האדם בשמה:

יג. רבינו עקיבא אומר, שחוק וקלות ראש, מרגילין לערוּה. מסרת,
סיג לתורה. מעשרות, סיג לעשר. גרים, סיג לפרישות. סיג
לחכמה, שתיקה:

יד. הוא קיה אומר, חביב אדם שנברא בצלם. חבה יתרה נודעת
לו שנברא בצלם, שנאמר (בראשית ט) כי בצלם אלhim עשה את
האדם. חביבין ישראל שנקרו בענים לאקום. חבה יתרה נודעת
לهم שנקרו בענים לאקום, שנאמר (דברים יד) בענים אפם לה'
אלhimם. חביבין ישראל שנפנו להם כלוי חכמה. חבה יתרה נודעת
לهم שנפנו להם כלוי חכמה שבו נברא העולם, שנאמר (משלי ד)
כי לך טוב נתתי לך, תורה אל פזבון:

יה. הַכָּל צְפִי, וְהַרְשׁוֹת נְתוֹנָה, וְבָטּוֹב הַעוֹלָם גָּדוֹן. וְהַכָּל לְפִי רַב

המעשָׂה:

יו. הוּא הִיא אָמֵר, הַכָּל נְתֻוּ בְּעֶרֶבּוֹן, וּמְצֻוָּה פְּרוֹסָה עַל כָּל
הַמִּים. הַחֲנוֹת פְּתֻוחָה, וְהַגְּנוּגִי מַקִּיף, וְהַפְּנִיקָס פְּתֻוחָה, וְהַיְד כּוֹתֶבֶת,
וְכָל הַרְזֹצָה לְלוֹזָת יָבָא וַיְלֹזה, וְהַגְּבָאים מַחְזִירִים פְּדִיר בְּכָל יוֹם,
וְגַפְרְעָין מִן הָאָדָם מִדְעָתוֹ וְשָׁלָא מִדְעָתוֹ, וַיֵּשׁ לָהֶם עַל מָה שִׁיסְמָכוּ,
וְהַדִּין דַּין אָמָת, וְהַכָּל מַתָּקוּ לְסֻעָּה:

יז. רַבִּי אַלְעָזֶר בֶּן עַזְרִיה אָמֵר, אֵם אִין תֹּרֶה, אֵין ذָרֶה אָרֶץ. אֵם
אֵין ذָרֶה אָרֶץ, אֵין תֹּרֶה. אֵם אִין חֲכָמָה, אֵין יְרָאָה. אֵם אִין יְרָאָה,
אֵין חֲכָמָה. אֵם אִין בִּינָה, אֵין דִּעָת. אֵם אִין דִּעָת, אֵין בִּינָה. אֵם אִין
קַמָּה, אֵין תֹּרֶה. אֵם אִין תֹּרֶה, אֵין קַמָּה. הוּא הִיא אָמֵר, כָּל
שְׁחַכְמָתוֹ מִרְבָּה מִמְעָשָׂיו, לִמְהַוְּא דֹמָה, לֹאִילּוּ שְׁעַנְפִּיו מִרְבִּין
וּשְׁרַשְׁיו מִעְטִין, וְהַרְוִיחַ בָּאָה וְעַזְקָרָתַו וְהַזְּפָכָתַו עַל פָּנָיו, שְׁנָאָמָר
(ירמיה יז) וְהִיא כְּעֶרֶב בְּעֶרֶבָה וְלֹא יְרָאָה כִּי יָבוֹא טֹב וְשָׁבֵן
חֲרָרִים בְּמִזְבֵּחַ אָרֶץ מְלִחָה וְלֹא תִשְׁבֶּן. אֲבָל כָּל שְׁמִעָשָׂיו מִרְבִּין
מַחְכָּמָתוֹ, לִמְהַוְּא דֹמָה, לֹאִילּוּ שְׁעַנְפִּיו מִעְטִין וּשְׁרַשְׁיו מִרְבִּין,
שְׁאָפְלוּ כָּל הַרְוִיחַ שְׁבָעוֹלָם בָּאוֹת וְנוֹשָׁבָת בּוֹ אֵין מִזְיָן אָתוֹ
מִאָקוֹמוֹ, שְׁנָאָמָר (שם) וְהִיא כְּעֵץ שְׁתוּל עַל מִים וְעַל יְוָל יִשְׁלַח
שְׁרַשְׁיו וְלֹא יְרָאָה כִּי יָבָא חָם, וְהִיא עַלְיוֹן רַעֲנָן, וּבְשִׁנְתַּת בָּצָרָת לֹא
יִזְאָג, וְלֹא יִמְישׁ מִעָשָׂות פְּרִי:

יה. רבי אליעזר בן חסמא אומר, קניין ופטחי נקה, והוא הו גופי הלוות. תקופות וגימטריות, פרפראות לChuckma: